

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta

Aika 24.03.2026 klo 15:30 -**Paikka** Kokoushuone Haapaselkä**Käsiteltävät asiat**

Asia	Otsikko	Sivu
21	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
22	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
23	Esittelijöiden katsaus	6
24	Viranhaltijapäätökset / hyvinvointi- ja sivistyslautakunta	8
25	Tiedoksi saatettavat asiat / hyvinvointi- ja sivistyslautakunta	9
26	Käyttösuunnitelmien 2026 hyväksyminen / Hyvinvoinnin ja sivistyksen toimiala	10
27	Varhaiskasvatuksen sakkomaksut, kokeilu kesällä 2026	11
28	Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman päivitys oppimisen tuen uudistukseen liittyen	13
29	Lukiokoulutuksen lukuvuosimaksut muille kuin Euroopan unionin jäsenvaltion, Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kansalaisille 1.8.2026 alkaen	15
30	Kirjaston toimintasuunnitelma 2026-2029	17
31	Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n ja Rantasalmen kunnan välinen hankintasopimus vuodelle 2026 / Hyvinvoinnin ja sivistyksen toimiala / Ruokapalvelut, liikuntatoimi ja liikuntatoimen investoinnit	18
32	Hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialan talousarvion toteuma 1.1.-31.12.2025	20
33	Osallisuussuunnitelman 2025-2027 vuosiraportti 2025	22
34	Liikuntaohjelma 2026-2029	23
35	Rantasalmen kulttuuristrategian 2023-2025 vuosiraportti v. 2025	25
36	Talousarviomuutos 2026/ Nuorten palvelut/ Nuorten pajan sähköauto	27
37	Muut asiat / hyvinvointi- ja sivistyslautakunta	28

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunnan puheenjohtaja JUHO TIAINEN
Juho Tiainen

Osallistujat

Läsnä	Nimi	Tehtävä
	Tiainen Juho	Puheenjohtaja
	Vokkolainen Pia	Varapuheenjohtaja
	Isotalus Marjo	Jäsen
	Nykänen Olli-Pekka	Jäsen
Muu	Vihavainen Satu	Jäsen
	Sistonen Eero	Kunnanhallituksen puheenjohtaja
	Kärki Aku	Kunnanhallituksen edustaja
	Suhonen Leena	Vanhus- ja vammaisneuvoston edustaja
	Leminen Siiri	KASVO:n edustaja
	Leskinen Rainer	Kunnanjohtaja
	Keränen Johanna	Hyvinvointijohtaja, esittelijä
	Koivunoro Katja	Lukion rehtori ja sivistysjohtaja, esittelijä

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

21

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

HYSIVLTK 24.03.2026

Päätösehdotus: Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

22

Pöytäkirjantarkastajien valinta

HYSIVLTK 24.03.2026

Päätösehdotus: Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirja.

Päätös:

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

23

Esittelijöiden katsaus

HYSIVLTK 24.03.2026

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunnan esittelijöiden katsaus toimialan ajankohtaisiin asioihin.

Sivistyksen toimiala

-Toisen asteen yhteishaku 17.2.–17.3.

-Yhtenäiskoulun tapahtumakalenteri

<https://docs.google.com/document/d/1Y6iRWoGJcHFleax0Yo3nmm7SDXqzO7zJxSByFU5HWmk/edit?usp=sharing>

-JSP:n ateriapalveluiden ja koulujen välistä yhteistyötä tiivistetään.
Aloituspalaveri 19.3.

-Lukion ja sivistystoimen esihenkilöiden työsuojelutarkastukset 3.3.

-Koulun hiihtokilpailut 5.3.

-Uuden koulukuljetuskilpailutuksen markkinavuoropuhelu käynnissä
(Savonlinnan hankintatoimi)

-Valmiussuunnitelmakoulutus 11.–12.3. (sj)

-Ylioppilaskokeet 10.–25.3.

-Abitti2 -testikoe 27.3. (YTL-järjestelmä)

-Yrittäjien, vapaa-aikakoordinaattorin ja oppilas/opiskelijaryhmän
yhteistyö Kesänavaus -tapahtuman järjestelyissä alkanut

-Lukioneuvosto 7.4.

-Kirjastoauton koordinaatioryhmä 16.4.

Hyvinvoinnin toimiala

- Rantasalmen 450 -juhlavuoden suunnittelutyöryhmä on kokoontunut
kaksi kertaa ja juhlavuoden logosuunnittelu on käynnissä.

- Kiertävä liikunnanohjaaja 3-hanke on maksatettu ja Lumovoimaa
kulttuurista -hanke on päättymässä 31.3.2026.

- Vanhus- ja vammaisneuvosto ja nuorten vaikuttajaryhmä KASVO
ovat kokoontuneet

- Liikunnan kumppanuuspöytä ja kulttuuri- ja yhdistysväen illat on
järjestetty.

- Museon logo on valmistumassa Aluemuseon ohjauksessa

- Senioreiden hyvinvointipäivä Savonlinnassa XAMK:n
opiskelijoiden järjestämänä 30.3., bussikuljetus Rantasalmelta n. 40
osallistujaa

- Nuorten pajan ja liikuntaneuvonnan yhteistyö on käynnistynyt

- Terve kunta -työ käynnistyy Rantasalmen osalta

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

- Ikäinstituutin Hyvän arjen avaimet -toiminta käynnistyy

Päätösehdotus: Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta merkitsee asiat tiedokseen.

Päätös:

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

24

Viranhaltijapäätökset / hyvinvointi- ja sivistyslautakunta

HYSIVLTK 24.03.2026

Lukion rehtori ja sivistysjohtaja:
-Opiskelija- ja oppilasasiat § 3, 5

Yhtenäiskoulun rehtori:
-Muut päätökset § 5–6

Päätösehdotus: Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta merkitsee viranhaltijapäätökset tiedokseen ja toteaa, ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta näiden päätösten osalta.

Päätös:

Oheismateriaali

Viranhaltijapäätösluettelo ajalla 23.1.-19.3.2026

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

25

Tiedoksi saatettavat asiat / hyvinvointi- ja sivistyslautakunta

HYSIVLTK 24.03.2026

Päätösehdotus:

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta merkitsee tiedokseen seuraavat ilmoitusasiat:

Opetushallitus:

-Yleisavustus vieraskielisten oppilaiden ja opiskelijoiden opetukseen vuonna 2025 (155/3486/2025) yhteensä 14 434 euroa

Rantasalmen lukio:

-Lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukainen arviointi: kyselyiden 2026 tulosten koonti

Kuntaliitto:

-Yleiskirje 4/2026; Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen ja perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus (<https://www.kuntaliitto.fi/yleiskirjeet/2026/>)

Hyvinvoinnin toimiala:

- Kiertävä liikunnanohjaaja 3 -loppuraportti
- Lumovoimaa kulttuurista -loppuraportti

Päätös:

Oheismateriaali

Valtionavustushakemuspäätös 155/3486/025
Tasa-arvo-ja yhdenvertaisuuskyselyn tulokset 2026 lukio
Kiertävä liikunnanohjaaja 3 -loppuraportti
Lumovoimaa kulttuurista -loppuraportti

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

26

Käyttösuunnitelmien 2026 hyväksyminen / Hyvinvoinnin ja sivistyksen toimiala

HYSIVLTK 24.03.2026
15/02.02.02/2026

Valmistelija

Hyvinvointijohtaja Johanna Keränen puh. 040 161 5033

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion, tulee käyttösuunnitelmat tarkistaa ja sopeuttaa talousarvioon. Valtuuston käsittelyssä 15.12.2025 § 139 Hyvinvoinnin- ja sivistyksen toimialan talousarvioon valmistelun edetessä tehty lisäys n. 22.000 euroa kirjastolle hyväksyttiin ja investointien osalta yhtenäiskoulun ja lukion ulkovälinehankinnan siirto vuodelle 2027 hyväksyttiin. Päivitetty, yksityiskohtainen käyttösuunnitelma on nyt hyväksyttävissä.

Hallintosäännön 1.1.2026 § 75 mukaan kunnanhallitus ja lautakunta hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat omalta osaltaan. Hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialalle on käyttösuunnitelman lisäksi vastuutettu toimialan investoinnit.

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Keränen Johanna

Päätösehdotus:

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta päättää hyväksyä hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialan esitetyn käyttösuunnitelman vuodelle 2026 sisältäen toimialan investoinnit.

Päätös:

Oheismateriaali

Käyttösuunnitelma SIHY 2026
Hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialan investointiosa TA 2026
käyttötalous

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

27

Varhaiskasvatuksen sakkomaksut, kokeilu kesällä 2026

HYSIVLTK 24.03.2026
129/02.05.00.00/2026

Valmistelija

Varhaiskasvatuspäällikkö Johanna Pohjanpalo 040 558 5290, lukion rehtori ja sivistysjohtaja Katja Koivunoro 040 560 8121

Varhaiskasvatuksessa esiintyy etenkin loma-aikoina ilmiötä, että vanhemmat eivät peru varaamia hoitoaikoja, vaan jättävät tuomatta lapsensa hoitoon ilman ilmoitusta. Varhaiskasvatuksen on kuitenkin varauduttava hoitovarausten mukaisen lapsimäärän edellyttämiin hoitajamitoituksiin ja ateriapalveluihin. Ajoissa perumatta jätetyt hoitovuorot johtavat siten käytännössä hoitajamitoituksen tarpeettomiin ylityksiin ja sen myötä turhiin henkilöstökuluihin sekä hukkaruokaan. Tämän johdosta joissain kunnissa on jo kokeiltu päiväkotien sakkokäytäntöä: varhaiskasvatuksen järjestäjä on sakottanut vanhempia perumatta jääneistä päiväkotien hoitoaikavarauksista. Sakkokäytännö on johtanut selkeään turhien varausten vähentymiseen ja sen myötä merkittäviin kustannussäästöihin.

Perumattomien hoitovuorojen sakkomaksukäytäntöä esitetään kokeiltavaksi kesä-elokuun 2026 aikana. Sakkomaksu koskee sekä maksuttoman että maksullisen varhaiskasvatuksen piirissä olevia perheitä. Hoitopaikan perumisen pitää tapahtua kahta viikkoa ennen varattua viikkoa, ja mikäli näin ei käy, esitetään sakkomaksuksi puolet hoitomaksusta ja 15eur/viikko niiltä, joilta maksua ei mene. Lapsen sairastuminen on ainoa syy, jolloin varattua hoitoa voi perua kuluitta.

Varhaiskasvatuksen sakkomaksukäytännöstä on tehty vaikutusten ennakoarviointi.

Hallintosäännön 1.1.2026 § 25 mukaan hyvinvointi- ja sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatustuloksellisuuden tuloksellisesta järjestämisestä sekä päättää toimialueelle kuuluvista maksuista.

Esittelijä

Lukion rehtori-sivistysjohtaja Koivunoro Katja

Päätösehdotus:

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta päättää varhaiskasvatuksen kesä-
elokuussa 2026 perumatta jääneiden hoitopaikkojen sakkomaksuksi
puolet hoitomaksusta ja 15 eur/viikko niiltä, joilta maksua ei mene.

Päätös:

Oheismateriaali

Vaikutusten ennakoarvointi Vaka Sakkomaksut

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

28

Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman päivitys oppimisen tuen uudistukseen liittyen

HYSIVLTK 24.03.2026
94/12.00.01/2026

Valmistelija

Lukion rehtori ja sivistysjohtaja Katja Koivunoro 040 560 8121

Opetushallitus on antanut 29.10.2025 perusopetuksen opetussuunnitelmaa koskevan muutosmääräyksen, joka koskee 1.8. 2025 alkaen voimaan tullutta määräystä oppimisen tuen uudistukseen liittyen. Määräys on tullut voimaan määräyspäivästä alkaen. Määräys sisältää päivityksiä opetussuunnitelman luvuissa 5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen, 7 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki ja 10 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä. Muutokset on esitetty liitteessä ja ne on Opetushallituksen toimesta päivitetty opetussuunnitelman verkkoversioon, mikä löytyy kunnan kotisivuilta [Rantasalmen perusopetuksen opetussuunnitelma - ePerusteet](#).

Paikallinen päivitys edellytetään vain lukuun 7 kohtaan Oppilaskohtaisen tuen pienryhmien koko ja muodostaminen. Pienryhmäopetuksen tarve pienessä kunnassa vaihtelee lukuvuosittain ja voi muuttua hyvinkin nopeasti esim. muuttoliikkeen vaikutuksesta. Pienryhmien kokoa säädellään perusopetuslaissa §20g. Paikalliseen opetussuunnitelmaan on siten todettavissa, että oppilaskohtaisen tuen pienryhmiä muodostetaan tarpeen mukaan ja ryhmäkoko on perusopetuslain mukainen.

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita muutetaan luvun 5.5.1 osalta siten, että pidennetyn oppivelvollisuuden päätöksen saaneelle lapselle tulee tehdä perusopetuslain 17 §:n mukainen erityisen tuen päätös 31.7.2026 saakka ja, että 1.8.2026 alkaen varhennetun oppivelvollisuuden päätöksen saaneelle lapselle tulee tehdä tukea koskeva päätös. Lisäksi esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lukuihin 5.3. ja 5.5.2 tehdään teknisiä muutoksia, jotka Opetushallitus on päivittänyt ePerusteisiin.

Hallintosäännön 1.1.2026 § 25 mukaan hyvinvointi- ja sivistyslautakunta päättää esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmista.

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

Esittelijä

Lukion rehtori-sivistysjohtaja Koivunoro Katja

Päätösehdotus:

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta päättää hyväksyä liitteiden mukaiset päivitykset esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmiin paikallisella lisäyksellä, että oppilaskohtaisen tuen pienryhmiä muodostetaan tarpeen mukaan ja ryhmäkoko on perusopetuslain mukainen. Päivitys astuu voimaan välittömästi.

Päätös:

Liitteet

Liite 1 Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutos muutosmerkinnät

Liite 2 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutos muutosmerkinnät

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

29

Lukiokoulutuksen lukuvuosimaksut muille kuin Euroopan unionin jäsenvaltion, Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kansalaisille 1.8.2026 alkaen

HYSIVLTK 24.03.2026

86/02.05.00.00/2026

Valmistelija

Lukion rehtori ja sivistysjohtaja Katja Koivunoro 040 560 8121

Laki lukiolain muuttamisesta 1363/2025 määrää kolmannen maiden kansalaisten lukuvuosimaksuista 1.8.2026 alkaen. Lukuvuosimaksut koskevat 1.8.2026 tai sen jälkeen opintonsa aloittavia.

Lukuvuosimaksullisia ovat opiskelijan oleskeluluvalla Suomessa oleskelevat, henkilöt jotka hakevat Suomesta oleskelulupaa opiskelun perusteella ja etäopetuksessa lähtömaastaan käsin opiskelevat henkilöt. Lukuvuosimaksujen periminen ei ole koulutuksen järjestäjälle vapaaehtoista. Lukuvuosimaksuvelvollisista opiskelijoista ei saa valtionosuusrahoitusta, eikä heitä ilmoiteta rahoituksen perusteeksi.

Lukiokoulutuksen järjestäjä päättää lukuvuosimaksun suuruudesta. Sen on kuitenkin oltava vähintään lukiokoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta, mikä on vuonna 2026 8953,47 euroa. Koulutuksen järjestämisellä ei saa tavoitella voittoa vaan lukuvuosimaksun tarkoitus on kattaa kustannukset. Lukuvuosimaksun maksanut opiskelija on oikeutettu osallistumaan opetukseen, oppimisen tukeen, erityisopetukseen sekä opiskeluhoollon palveluihin. Opiskelijan lukuvuosimaksun tulee pysyä samana koko lukio-opintojen ajan.

Koulutuksen järjestäjä on velvollinen ilmoittamaan lukuvuosimaksujen määrät, laatimaan hinnoittelun periaatteet lukuvuosimaksuille ja tiedottamaan niistä opiskelijoita. Koulutuksen järjestäjän on edelleen laadittava toimintaperiaatteet, joita se soveltaa lukuvuosimaksujen hyvityksiin sekä lukuvuosimaksujen palauttamiseen esimerkiksi opintojen keskeytyessä tai opiskelijan erotessa. Stipenditoiminnasta OKM ei ohjeista.

Lukuvuosimaksujen käyttöönotosta on tehty vaikutusten ennakoarviointi.

Hallintosäännön mukaan hyvinvointi- ja sivistyslautakunta päättää toimialueelle kuuluvista maksuista.

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

Esittelijä

Lukion rehtori-sivistysjohtaja Koivunoro Katja

Päätösehdotus:

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta päättää

1) lukion lukuvuosimaksuksi 1.8.2026 alkaen 10 000 euroa/lukuvuosi koskien muita kuin Euroopan unionin jäsenvaltion, Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kansalaisia sekä

2) hyväksyä liitteen mukaiset toimintaperiaatteet lukuvuosimaksuihin ja lukuvuosimaksullisten opiskelijoiden apurahoihin liittyen.

Päätös:

Liitteet

Liite 3 Toimintaperiaatteet lukuvuosimaksujen palauttamiseen

Oheismateriaali

Vaikutusten ennakoarviointi Lukukausimaksut

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

30

Kirjaston toimintasuunnitelma 2026-2029

HYSIVLTK 24.03.2026
145/12.03.00/2026

Valmistelija

Kirjastonjohtaja Marjut Vainio 040 161 5017

Rantasalmen kirjasto on laatinut toimintasuunnitelman valtuustokausille 2026-2029. Toimintasuunnitelman tarkoituksena on olla apuna kirjaston toiminnan parantamisessa ja valita kolme ajankohtaista tai erityisen tärkeäksi todettua kehityskohdetta.

Toimintasuunnitelma on kirjaston oma, vapaaehtoinen dokumentti, joka on liitteenä.

Esittelijä

Lukion rehtori-sivistysjohtaja Koivunoro Katja

Päätösehdotus:

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta merkitsee liitteen mukaisen kirjaston toimintasuunnitelman 2026–2029 tiedoksi.

Päätös:

Liitteet

Liite 4 Kirjaston toimintasuunnitelma kaudelle 2026-2029

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

31

Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n ja Rantasalmen kunnan välinen hankintasopimus vuodelle 2026 / Hyvinvoinnin ja sivistyksen toimiala / Ruokapalvelut, liikuntatoimi ja liikuntatoimen investoinnit

HYSIVLTK 24.03.2026

90/02.08.00/2026

Valmistelija

Hyvinvointijohtaja Johanna Keränen 040 161 5033 ja lukion rehtori ja sivistysjohtaja Katja Koivunoro 040 560 8121

Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n ja Rantasalmen kunnan välille on neuvoteltu hankintasopimus ajalle 1.1.-31.12.2026. Hankintasopimus sisältää kiinteistöjen, puhtaanapidon, ruokapalveluiden, vesihuollon, kaavoituksen, kuntatekniikan ja liikuntapaikkojen ylläpidon sekä rakennuttamisinvestointien toteuttamisen vuonna 2026.

Hankintasopimuksen arvo, hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialalle kuuluvalta osin, on ruokahuolto 424 848 euroa ja liikuntatoimi 229 446 euroa. Liikunnan investointien varaus on 69 000 €. Hinnoittelu vastaa valtuuston hyväksymää talousarvioita vuodelle 2026.

Hallintosäännön 1.1.2026 § 25 kohtien 19.-20. mukaan hyvinvointi- ja sivistyslautakunta päättää toimialaan kuuluvien ruokapalveluiden ja liikuntapalveluiden tilaamisesta ja näihin liittyvien sopimusten hyväksymisestä.

Esittelijä

Lukion rehtori-sivistysjohtaja Koivunoro Katja

Päätösehdotus:

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta hyväksyy Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n hankintasopimuksen vuodelle 2026 ruokapalvelujen ja liikuntatoimen sekä liikuntatoimen investointien osalta.

Päätös:

Oheismateriaali

Hankintasopimus 2026
Hankintasopimus Rantasalmi 2026 liite 04 liikunta
Hankintasopimus Rantasalmi 2026 liite 08 Ateriapalvelut

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

Hankintasopimus Rantasalmi 2026 liite 09 investoinnit
Hankintasopimus Rantasalmi 2026 liite 10 kapasiteetin
sopeuttaminen poikkeustilanteessa
Hankintasopimus Rantasalmi 2026 liite 11 yhteyshenkilöt
Hankintasopimus Rantasalmi 2026 liite 12 tuntiveloitushinnat

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

32

Hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialan talousarvion toteuma 1.1.-31.12.2025

HYSIVLTK 24.03.2026
132/02.02.02/2026

Valmistelijat

Hyvinvointijohtaja Johanna Keränen 040 161 5033 ja lukion rehtori
ja sivistysjohtaja Katja Koivunoro 040 560 8121

Hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialan talousarvion toteutuma 1.1.-
31.12.2025 on valmistunut ja laadittu tilinpäätöstä varten.

Toimialan kokonaistoteutuma vuonna 2025 oli seuraava:

Toimintakate, ilman sisäisiä eriä, oli 94,28 % ja -6 477 324,55 euroa ennen poistojen huomioimista. Tilikauden alijäämä oli -6 830 341,91 € (95,41% budjetoidusta). Toimintatuotot olivat 720 268,10 € (116,39 % budjetoidusta) ja toimintakulut olivat -7 197 592,65 € (96,11 % budjetoidusta). Poistoja kertyi -353 017, 36 € (122,40 % budjetoidusta).

Hyvinvoinnin toimialan osalta talousarviot pysyivät annetussa raamissa, vain liikunta ylitti toimintakatteen 0,3 % -yksikköä, johtuen liikunnanohjaaja -hankkeen lopputoteutumasta. Merkittävin tulojen ja menojen muutos oli Hyvinvointipalveluissa, jossa maahanmuuton tuotot olivat noin 69 000 euroa arvioitua korkeammat ja vastaavasti kustannukset noin 43 000 euroa arvioitua pienemmät. Maahanmuuton kustannuksiin vaikutti Seudullisen työllisyysalueen toiminnan käynnistymisvaihe viiveineen. Kulttuurin toteutumaan vaikutti Lumovoimaa kulttuurista -hankkeen toteutuma.

Sivistys- ja nuorten palveluiden talousarviot toteutuivat palvelutason osalta suunnitellusti. Toimintakulut alittivat budjetoidun kaikilla paitsi yhdellä sitovuustasolla. Suurin alitus oli perusopetuksessa (toimintakate 96,41% ja talousarvion alitus 155700,88 euroa) ja sen selittää merkittävin yksittäinen kustannusten alitus talousarvioon verrattuna: perusopetuksen oppilaskuljetukset, joiden kustannukset jäivät yli 200 000 euroa arvioitua alemmiksi. Tämä säästö toteutui lukujärjestysten uudelleen suunnittelun ja niihin sisältyvien odotustuntien kerhotoimintoihin kautta.

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

Varhaiskasvatuksen talousarvio alittui noin 58 000 eurolla, minkä selittävät tuottojen ylitys ja kotihoidon tuen sekä sijaisten arvioitua vähäisemmät kustannukset. Merkittävin toimintakatteen prosentuaalinen alitus (86,24%, alitus verrattuna talousarvioon 22 964 euroa) ulkoisten lukujen suhteen toteutui kansalaisopiston osalta, kun palvelu jätettiin laskuttamatta joulukuun osalta kokonaan johtuen koko opiston toiminta-alueen suunniteltua vähemmästä toteutuneesta opetustarjonnasta.

Sivistystoimen hallinnon talousarvio ylittyi noin 5000 eurolla ennakoiduttomien lakiasiainpalvelukulujen ja ylittyneiden luottamushenkilöiden kokouspalkkioiden johdosta. Lautakunnan oli siis tarve kokoontua suunniteltua useammin ja koulukuljetusten kilpailutuksen keskeyttäminen edellytti ulkopuolista lakipalvelun ostoa.

Tuottoarviot ylittyivät seuraavilla sitovilla tasoilla: varhaiskasvatuksessa päivähoitomaksujen ja valtion hankeavustusten johdosta; perusopetuksessa sijoitettujen lasten kotikuntakorvausten, tilojen vuokratuottojen ja hyvinvointialueen maksaman aamu- ja iltapäivähoidon tuottojen johdosta sekä nuorisotoimissa valtionavustusten nuorten pajatoimintaan ja etsivä nuorisotyöhön johdosta.

Lautakunnan seurantavastuilla olleet investoinnit valmistuivat suunnitelman mukaisesti.

Esittelijä

Lukion rehtori-sivistysjohtaja Koivunoro Katja

Päätösehdotus:

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta merkitsee tiedokseen Hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialan talousarvion ja päätösvaltaansa kuuluvien investointien toteuman 1.1.-31.12.2025.

Päätös:

Oheismateriaali

Talouden toteuma 2025 – HYSI

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

33

Osallisuussuunnitelman 2025-2027 vuosiraportti 2025

HYSIVLTK 24.03.2026
115/00.01.02.00/2026

Valmistelija

Hyvinvointijohtaja Johanna Keränen puh. 040 161 5033

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 14.04.2025 § 32 hyväksynyt Osallisuussuunnitelman ja sen vuosisuunnitelman 2025-2027.

Suunnitelman mukaisia toimenpiteitä on saatu hyvin käyntiin vuonna 2025 ja myös uusia osallistamiskanavia on otettu käyttöön mm. Lausuntopalvelu.fi, Otakantaa.fi ja nuorten Digiraati.fi. Keskeiset osallistamistapahtumat ovat olleet kunnan brändin ja kuntastrategia-työhön liittyvät tilaisuudet ja delfoi -tutkimusmenetelmän käyttö, erilaiset järjestöillat, liikunnan kumppanuuspöytä, vanhempainillat ja muut kuulemiset. Kyselyitä on toteutettu eri teemoihin liittyen eri kohderyhmille. Kunnan verkkosivujen uudistamisen suunnittelu on käynnistetty. Toimielimet, vanhus- ja vammaisneuvosto ja nuorten vaikuttajaryhmä KASVO, ovat ottaneet paikkansa lautakunnissa, työryhmissä ja valtuustossa. Ennakkovaikutusten arviointimenettely on otettu osaksi päätöksenteon valmistelua 1.6.2025 alkaen.

Osallisuussuunnitelman 2025-2027 vuosiraportti 2025 on liitteenä.

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Keränen Johanna

Päätösehdotus:

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy liitteen mukaisen Osallisuussuunnitelman 2025-2027 vuosiraportin vuodelta 2025.

Päätös:

Liitteet

Liite 5 Rantasalmen kunnan osallisuussuunnitelman vuosiraportti 2025

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

34

Liikuntaohjelma 2026-2029

HYSIVLTK 24.03.2026
128/00.01.02.00/2026

Valmistelija

Hyvinvointijohtaja Johanna Keränen puh. 040 161 5033

Hyvinvoinnin toimiala on yhteistyössä Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n liikuntavastaavan kanssa valmistellut Liikuntaohjelman 2026-2029. Asiakirja sisältää liikunnan kokonaisvaltaisen kehittämissuunnitelman, joka kattaa liikuntasuunnitelman, liikunnan olosuhteiden kehittämissuunnitelman, palveluverkkoselvityksen- ja suunnitelman ja soveltavan liikunnan suunnitelman osa-alueet.

Vastaavan sisältöistä ohjelmakokonaisuutta ei kunnassa aikaisemmin ole ollut ja erityisesti soveltavan liikunnan suunnitelma on valtakunnallisestikin esimerkki pienten kuntien suunnitelmasta.

Liikuntaohjelman 2026-2029 suunnitelmaosio sisältää kehittämisen keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet, mittarit ja vastuutahot.

Suunnitelmaosion tavoitteet ovat:

- Terveys- ja soveltavan liikunnan edistäminen
- Lasten ja nuorten liikunnan edistäminen
- Liikuntaa ikääntyville
- Urheiluseura- ja liikuntajärjestötoiminnan yhteistyö ja tukeminen
- Liikunnallisen elämäntavan kannustaminen ja
- Liikuntapaikkojen ja -palveluiden selkeän viestinnän kehittäminen ja näkyvyyden ja saavutettavuuden parantaminen.

Liikuntaohjelma 2026-2029 on esitelty Liikunnan kumppanuuspöydässä 28.1.2026 ja se on ollut yleisesti ja yhdistyksille kohdennettuna lausuttavana Lausuntopalvelu.fi -palvelussa 6.3.2026 asti. Lausuntoja tuli neljä ja niiden pohjalta on tehty tarkennuksia sisältöön.

Liikuntaohjelmasta on tehty ennakkovaikutusten arviointi. Ohjelman kokonaisvaikutuksen arvioidaan olevan positiivinen arvioiduilta osin ja selkeyttävän liikuntapalveluiden kokonaisvaltaista kehittämistä tulevana vuosina.

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

Liikuntaohjelma 2026-2029 on liitteenä.

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Keränen Johanna

Päätösehdotus:

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta päättää esittää liitteen mukaisen Liikuntaohjelman 2026-2029 kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös:

Liitteet

Liite 6 Liikuntaohjelma 2026-2029 päätöksenteko

Oheismateriaali

Vaikutusten ennakkoarviointi lomake Liikuntaohjelma 2026-2029

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

35

Rantasalmen kulttuuristrategian 2023-2025 vuosiraportti v. 2025

HYSIVLTK 24.03.2026
114/12.03.00/2026

Valmistelija

Hyvinvointijohtaja Johanna Keränen puh. 040 161 5033

Kunnanvaltuusto on 24.4.2023 § 22 hyväksynyt Rantasalmen kulttuuristrategian vuosille 2023-2025. Strategian yksi sen toimeenpanon kannalta keskeisistä toimenpiteistä on täytetty, kun kulttuurikoordinaattorin toimi saatiin täytettyä määräaikaisena vuoden 2023 toukokuussa, määräaikaisuudelle on saatu jatkoa vuoden 2025 loppuun asti. Vuoden 2026 alusta alkaen kulttuuri on osa vapaa-aikakoordinaattorin työnkuvaa.

Kulttuurikoordinaattori on jatkanut määrätietoista kolmannen sektorin kanssa tehtävää yhteistyötä säännöllisten järjestötapaamisten muodossa, järjestänyt useita keskeisiä tapahtumia yhteistyössä toimijoiden kanssa mm. Kesänavaus, Taiteiden ilta ja Itsenäisyyspäivän juhla, osallistunut kuntalaisolohuoneen sisällöntuotantoon mm. Virtuaalimatkat, osallistunut kesäesitteen päivitykseen, osallistunut aktiivisesti lähikuntien yhteisen kulttuurihankkeen, Lumovoimaa kulttuurista, toteutukseen ja osallistunut kulttuurin eri verkostojen toimintaan.

Lukion musiikkiteatteri -linja on jatkanut toimintaansa ja tuottanut Peter Pan -musikaalin keväälle 2025. Opiskelijarekrytointia on tehty ja ulkomaisia opiskelijoita saatu paikkakunnalle. Kansalaisopisto on toiminut aktiivisesti. Kyläyhteisöjen harrastustoimintaa on tuettu kumppanuussopimus -mallin avustuksin. Kirjaston toiminta on ollut hyvin aktiivista tapahtumatuotannossa. Kulttuuritoimen avustukset ja Laku -passit on myönnetty määrärahojen puitteissa. Museon ja Äänelän näyttelyt ovat olleet avoinna kesäkaudella. Harrastamisen Suomen mallin -rahoituksella ja yhdistysyhteistyöllä on saatu tarjottua monipuolinen kerhotoiminta lapsille ja nuorille. Strategian tarkemmat tavoitteiden ja mittareiden toteutumat on kuvattu raportissa.

Strategia -sanan osalta on todettu, että jatkossa kunnalla on yksi strategia ja sen johdannaiset ovat ohjelmia. Tämä muutos otetaan mukaan tulevaa ohjelmakautta 2026 - suunniteltaessa.

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

Kulttuuristrategian 2023-2025 vuosiraportti 2025 on liitteenä.

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Keränen Johanna

Päätösehdotus:

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta päättää esittää liitteen mukaisen Rantasalmen kulttuuristrategian 2023-2025 vuosiraportin vuodelta 2025 kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös:

Liitteet

Liite 7 Kulttuuristrategia 2023-2025 Vuosiraportti 2025

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

36

Talousarviomuutos 2026/ Nuorten palvelut/ Nuorten pajan sähköauto

HYSIVLTK 24.03.2026
331/02.02.00/2025

Valmistelija

Nuorten palveluiden koordinaattori Jenna Roponen puh. 040 161 5044 ja hyvinvointijohtaja Johanna Keränen puh. 040 161 5033

Hallintosäännön 78 §:n mukaan talousarvion määrärahamuutoksista on tehtävä esitys valtuustolle talousarviovuoden aikana heti, kun muutostarve on ilmennyt.

Talousarviovalmistelun yhteydessä oli alustava tieto, että nuorten pajan sähköauton leasingvastuut joko päättyvät tai mahdollisesti siirtyvät toiselle toimialle. Viimeisimmän tiedon mukaan leasingvastuut jatkuvat nuorten pajalla kevätkaudelle 2027 ja käyttötalouteen ei ole varattu koko vuoden määrärahatarvetta. Lisämäärärahatarve koostuu leasingmaksuista ja vakuutuksesta ja kustannusten lisäys on 5507 €.

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Keränen Johanna

Päätösehdotus:

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle lisämäärärahaa seuraavasti:

Menojen lisäys: Nuorten palvelut (3008) kustannuspaikka 3801
Nuorten pajan sähköauto tili 4840 -4750 euroa ja tili 4370 -757 euroa, yhteensä -5507 €.

Päätös:

Hyvinvointi- ja
sivistyslautakunta

24.03.2026

37

Muut asiat / hyvinvointi- ja sivistyslautakunta

HYSIVLTK 24.03.2026

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunnan kokouksessa esille nousseet muut
asiat merkitään tiedoksi.

Päätös:
